

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kezban KONUKÇU
İstanbul Milletvekili

Türkiye'de hükümetin kadını yok sayan eril söylemleri ve uygulamaları sonucu kadınların şiddete uğraması, katledilmesi artarak devam ederken alınması gereken önlemler alınmamakta, koruyucu ve önleyici tedbirleri hayata geçirme yükümlülüğü bulunan siyasi iktidar sorumluluklarını yerine getirmemektedir. Nitekim, Sadece 2024 yılının başından Ekim ayına kadar 296 kadın erkekler tarafından katledilirken, çıkarılan aflar, yapılan infaz yasası düzenlemeleriyle binlerce şiddet faili erkeğe iyi hal ya da haksız tahrik indirimi uygulanmış ve hukuk dışı biçimde tahliye edilmiştir.

Cezasızlık, haksız tahrik indirimi, cinsiyetçi yargı uygulamaları sebebiyle yargı da bu suça ortak olmaktadır. Yargı sisteminde özellikle kadınlara, çocuklara, LGBTİ+lara ve tüm dezavantajlı gruplara karşı işlenen suçlarda yargıçlarla fail arasında bir iş birliği oluşmakta, yargının her koşulda mağduru sorgulayan/yargılayan ancak faile karşı hoşgörülü olan tutumu, kadınlar yüksekte düşüklerinde örneğin 'intihar' denilerek dosyaların daha ilk başta kapatılması, savcılarca soruşturmaya bile gerek görülmemesi kadın cinayeti davaları ve kadına şiddet vakalarına ilişkin çoğu hukuki süreçlerde yaşanan cezasızlık gerçeğinin sistematik bir politikaya dönüşmesine neden olmaktadır. Yasalarda güvence altına alınan hakların gerçek hayatta uygulanmaması, mağdurun haklarının merkeze alınmaması, mağduru yalnızlaştırmak için dosyalarda gizlilik kararlarının verilmesi, dosyaların kamuoyundan ve kadın örgütlerinden kaçırılması, kadın örgütlerinin müdahillik taleplerinin red edilmesi, verilen cezaların uygulanmaması, hapis cezasının cüzi bir kısmının infaz edilmesi, verilen hapis cezalarının seçenek yaptırımlara çevirerek sonuç itibarıyla hiçbir yaptırıma dönüşmemesi, iyi hal ve haksız tahrik indirimleri gibi sebepler cezasızlık pratiğinin görünüm biçimleri olarak karşımıza

çıkmaktadır. Katillere verilen ağır tahrik ve cezasızlık indirimleri sonucu kadına yönelik şiddet ve katliamlara her gün bir yenisinin eklenmesine neden olunmaktadır.

Öte yandan, şiddet failinin tutuksuz yargılanması, iyi hal indirimi uygulanması, kadınların ihtiyacı olan koruyucu ve önleyici tedbirlerin verilmemesi, geç verilmesi ya da yetersiz verilmesi, verilen tedbir kararını ihlal eden şiddet failine zorlama hapsinin uygulanmaması sonucu son bir yıl içinde en az 39 kadın failer hakkında polis veya savcılığa şikâyetle bulunmalarına, korunmak için yetkili mercilere başvurmuş olmalarına rağmen katledilmiştir. AKP Sözcüsü Ömer Çelik cezasızlık algısı oluşturulduğunu iddia etse de Türkiye kadınları öldüren erkeklerin, mahkemede giydiği takım elbiseyle daha az cezaya mahkûm olduğu örneklerle doludur. Ayrıldığı Hasan Fakıoğlu tarafından öldürülen Ayşenur Çolakoğlu'nun davasında faile iyi hal indirimi uygulanmıştır. Birlikte olduğu Ahmet Hasan Yılmaz tarafından defalarca darp edilen ve kafatasında kırık, vücudunda ısırık izleri olan Buse Berfi Yılmaz bilinci kapalı şekilde tedavi görürken fail serbest bırakılmıştır. Bursa'da Sabriye Arıç evli olduğu Ertan Arıç tarafından 32 yerinden bıçaklanmış ve 18 yıl hapis cezası verilen faile "pişmanlık" iddiasıyla iyi hal indirimi uygulanmıştır. Boşanma aşamasında olduğu Gülten Ataklı'yı öldüren polis memuru Mürsel Ataklı'nın yargılandığı davada 'kasten öldürme' suçundan müebbet hapis verilmesi gerekirken gerekçe gösterilmeden 24 yıl hapis cezası verilmiştir. Ayrılmak isteyen Büşra G'yi öldüren Erol G'nin yargılandığı davada sanık "Yaralamak için ateş ettim" demesi üzerine mahkemece tahliye kararı verilmiştir. İşe giderken sokak ortasında boşanma aşamasında olduğu eşi tarafından katledilen Sevilay Karlı'nın ölüm tehditleri nedeniyle yaptığı suç duyurusu için mahkemenin takipsizlik kararı verdiği, fail için verilen uzaklaştırma kararının ise cinayetten 1,5 ay önce sona ermesine rağmen uzatılmadığı ortaya çıkmıştır. Yine, Ankara'da Döne Bozdemir'i katleden Gafer Bozdemir hakkında uzaklaştırma kararı olduğu ve cinayeti işlediği sırada elektronik kelepçe takılı olduğu ortaya çıkmıştır. Adana'da yaşayan Melek Ertekin ise eski eşinin tehditleri ve şiddetine maruz kalmasına rağmen koruma tedbiri başvurusu reddedilen kadınlardan biridir ve "Kimse bana öldükten sonra sahip çıkmasın" diye isyan etmiştir.

Kasıtlı bir cinayette sanığın mahkeme karşısındaki birkaç dakikalık saygı duruşunun indirim sebebi olduğu bir sistemde adaletin tecelli ettiğinden bahsedilemez. Uygulamanın erkeği koruduğu bir düzende kadın cinayetleri sadece toplumsal ve hukuksal bir mesele olmakla kalmayacak; politika uygulayıcılar harekete geçmezse kadın cinayetlerinin siyasi bir tercih olduğu da ilan edilmiş olacaktır.

Bu bağlamda;

- 1- Mahkemelerin uygulamalarında kadın cinayetlerine karşı cezai yaptırımların ve caydırıcılığının sağlanmamasının, ayrımcılığın nedeni nedir?
- 2- Kadın cinayetlerinde ‘haksız tahrik’ ya da ‘iyi hal” indirimlerinin vicdanları yaraladığı ortadayken kadın katillerinin sürekli olarak cezalarının hafifletilmesinin nedeni nedir?
- 3- Kadın katillerine haksız tahrik ve iyi hal indirimleri ile yasalara aykırı bir şekilde göstermelik cezaların verilmesi ya da tahliye edilmeleri nasıl mümkün olmaktadır? Mahkemelere yön veren adı konmamış, gölge bir hukuk mu vardır?
- 4- Kadınlara yönelik cinayetlerde Bakanlığınız kurumları aracılığı ile dosyalara konulan “gizlilik” kararları ve yayın yasakları ile kadınlara yönelen şiddetin üstünün örtülmesi cezasızlık politikalarına verilen tepkilerin ortadan kaldırılması mı amaçlanmaktadır?
- 5- Yargıda cinsiyetçiliğe, ayrımcılığa, hukuk kurallarının her mahkemede farklı şekilde uygulanıyor olmasına yönelik bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
- 6- Yargıya olan güveni sağlamak, adaletten uzak hak ve hukuk tablosunu ortadan kaldırmak amacıyla bakanlığınız herhangi bir çalışma yapmayı planlamakta mıdır?
- 7- Bakanlığınızca kadınlara yönelik erkek şiddetine suç değil de kusurmuş gibi yaklaşılmasının kadın cinayetlerini her geçen gün daha da arttırıldığı düşünüldüğünde bakanlığınızca yapılacak bir çalışma programı bulunmakta mıdır?
- 8- Erkek egemenliğini besleyen yargıçların ortaya çıkardığı uygulamalara yönelik olarak Bakanlığınızca ne tür çalışmalar yapılması düşünülmektedir?
- 9- Bakanlığınızca kadına, çocuğa, LGBTİ+lara ve dezavantajlı gruplara yönelik şiddeti daha etkin bir şekilde cezalandıran yasaların oluşturulmasına yönelik bir çalışma yapılması planlanmakta mıdır?